

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka a soudců Lenky Kaniové a Ivo Pospíšila právní věci žalobce: **BIOPROFIT s. r. o.**, sídlem Na dolinách 876/6, Lišov, zastoupen Mgr. Luděk Šikolou, advokátem se sídlem Meziborská 7, Praha 1, proti žalovanému: **Státní energetická inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Gorazdova 24, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 8. 2022, č. j. SEI-19195/2022/90.220, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 5. 2023, č. j. 51 A 18/2022 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Státní energetická inspekce, územní inspektorát pro Jihočeský kraj a Kraj Vysočinu, zamítl rozhodnutím ze dne 28. 7. 2021, č. j. SEI-16975/2022/31.102, žádost žalobce jakožto výrobce elektřiny prostřednictvím bioplynové stanice o stanovení individuálních podmínek podpory podanou dle § 34 odst. 2 písm. a) zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie. Shledala, že žalobce nenaplnil podmínky pro vydání rozhodnutí podle § 34 odst. 5 téhož zákona.

[2] Rozhodnutím ze dne 30. 8. 2022, č. j. SEI-19195/2022/90.220 Státní energetická inspekce, ústřední inspektorát („žalovaný“) odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

[3] V řízení před Krajským soudem v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí. Nesouhlasil s názorem, že o žádosti podle § 34 odst. 2 písm. a) zákona o podporovaných zdrojích energie lze rozhodnout pouze dle § 34 odst. 5 tohoto zákona. Z pozice výrobce měl žalobce na výběr, zda podá žádost dle § 34 odst. 2 písm. a) nebo písm. b) tohoto zákona. Výklad žalovaného ohledně způsobu rozhodování znamenal, že žádosti podané dle § 34 odst. 2 písm. b) fakticky nelze vyhovět, čímž by se toto ustanovení stalo obsoletní. Dle názoru žalobce obsahuje § 34 odst. 5 legislativně-technickou chybu, která spočívá v absenci spojky mezi větou první a druhou. Zároveň se domnívá, že zákonodárce zamýšlel vytvořit mezi těmito větami vztah implikace. Ve větě první § 34 odst. 5 zákonodárce opomenul zakotvit možnost aplikovat větu druhou tohoto ustanovení na výrobce, který souběžně čerpá podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů s investiční podporou dle § 30 odst. 2 písm. c) tohoto zákona. Nenaplnění předpokladů obsažených v § 34 odst. 5 větě první dle názoru žalobce neznamená, že žádosti dle § 34 odst. 2 písm. a) není možné vyhovět. Absence přesného postupu řešení takové situace v zákoně nevylučuje vyhovění žádosti. Shodný postup by měl být aplikován i v případě podání žádosti dle § 34 odst. 2 písm. b). Žalobce rovněž nesouhlasil s použitím § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Inspektorát nebyl oprávněn tohoto ustanovení užít, neboť zde nebyly žádné okolnosti znemožňující žádosti žalobce vyhovět. Dle žalobce tedy správní orgány neopírají své závěry o jakékoliv důvody.

[4] Krajský soud v záhlaví označeným rozsudkem žalobu jako nedůvodnou zamítl. Uvedl, že žalobce může podat žádost dle § 34 odst. 2, ale je na jeho úvaze, co bude žádat. K těmto žádostem zákonodárce stanovil podmínky, za kterých může být takové rozhodnutí vydáno. Naplnění předpokladů pro vydání rozhodnutí však musí prokázat žadatel. Tyto podmínky jsou obsaženy v § 34 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích energie, v případě žádosti dle § 34 odst. 2 písm. a) a v případě žádosti dle § 34 odst. 2 písm. b) pak v § 34 odst. 7 s přihlédnutím k § 30 odst. 1 a 2. Krajský soud dále zdůraznil, že nelze jednotlivá ustanovení § 34 vytrhávat a číst je odděleně. Je k nim naopak nutné přistupovat při zachování vzájemné souvislosti. Dle krajského soudu žalobce neprokázal naplnění předpokladů zakotvených v § 30 odst. 5. Správní úřad proto mohl postupovat pouze dle § 34 odst. 5. Správní orgány přitom došly k závěru, že žalobce nemůže prokázat naplnění hypotézy tohoto ustanovení. Došlo tedy k zamítnutí jeho žádosti postupem dle § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť proběhnuvší dokazování zjistilo existenci skutečností znemožňujících vyhotovení žádosti: sektor nebyl překompenzován a nedošlo k úpravě výše podpory ze strany ERÚ.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[5] Rozsudek krajského soudu napadá žalobce („stěžovatel“) z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[6] Za prvé, dle názoru stěžovatele § 34 odst. 5 věta první zákona o podporovaných zdrojích energie nestanoví žádné podmínky, jejichž splnění by umožnilo rozhodnout o žádosti dle § 34 odst. 2 písm. a). Pokud by se uplatnil výklad krajského soudu, žadatel, u kterého je souběh provozní a investiční podpory, nemůže za situace, kdy nedošlo k zjištění rizika nadměrné podpory, první podmínku obsaženou v § 34 odst. 1 vůbec splnit. Tento

pokračování

výklad dle názoru stěžovatele kontrastuje s úmyslem zákonodárce, který chtěl umožnit žadatelům se souběhem provozní a investiční podpory podat žádost dle § 34 odst. 2 v obou dostupných variantách. Stěžovatel dále uvádí, že v případě žádosti dle § 34 odst. 2 podávané výrobcem, u něhož je souběh podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů s investiční podporou podle § 30 odst. 2 písm. c), lze tuto žádost podat v obou variantách bez ohledu na riziko nadměrné podpory. Dle názoru stěžovatele postrádá rozhodnutí krajského soudu logiku také vzhledem k postupu rozhodování o žádosti dle § 34 odst. 2 písm. b). Způsob rozhodování o těchto žádostech postrádá jakoukoliv úpravu, což znamená, že by těmto žádostem nemohlo být vyhověno nikdy a celé ustanovení by bylo od počátku obsoletní.

[7] Zadruhé stěžovatel uvádí, že se nelze souhlasit s názorem krajského soudu, dle kterého § 34 odst. 5 obsahuje jediná dvě aplikovatelná kritéria pro hodnocení žádosti dle § 34 odst. 2 písm. a). Tvrdí, že ani jazykovým, ani systematickým výkladem ustanovení § 34 odst. 5 nelze dojít k závěru, že o žádosti dle § 34 odst. 2 písm. a) lze rozhodnout podle předpokladů stanovených odst. 5 ve všech případech. Dle stěžovatele nemělo proto k použití § 51 odst. 3 správního řádu vůbec dojít, protože zde nebyla na základě výše popsaného žádná zjevná skutečnost, která by znemožnila žádosti vyhovět.

[8] Žalovaný nepovažuje kasační stížnost za důvodnou. Ustanovení § 34 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích energie vymezuje zákonné limity žádosti podle písm. a) a naplnění stanovených podmínek ovlivňuje to, zda žalovaný žádosti vyhovění či nikoli. Žalovaný postupuje v souladu se zákonem, a tak na rozhodnutí nemůže mít vliv, jestliže stěžovatel objektivně nemůže podmínky naplnit. Propojení obou ustanovení přitom plyne také z důvodové zprávy na straně 84 a následujících i ze systematiky hlavy VII zákona o podporovaných zdrojích energie. Na případ stěžovatele pamatuje § 35 zákona o podporovaných zdrojích energie, ve kterém žalovaný v řízení z moci úřední zkoumá u výrobců se souběhem podpor, kteří náleží do sektoru, ve kterém nebylo zjištěno riziko nadměrné podpory, zda toto riziko existuje, resp. zda k nadměrné podpoře již došlo, u tohoto konkrétního výrobce. V případě záporného výsledku přitom ani § 35 zákona o podporovaných zdrojích energie nepředpokládá vydání rozhodnutí. Je pravdou, že pro žádosti podle písm. b) není v zákoně stanoven přesný postup, podmínky či předpoklady, a proto má žalovaná větší možnost správního uvážení. To ovšem není případ žádosti podle písm. a), kde zákonodárce podmínky upravil. Žalovaný proto navrhl, aby soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná, má rovněž požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost **není** důvodná.

[11] Podle § 34 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie platí, že: *Výrobce, který vyrábí elektřinu ve výrobně elektřiny náležející do sektoru, pro který Úřad upravil podporu k odstranění nadměrné podpory, může podat žádost o stanovení individuálních podmínek*

podpory do 2 měsíců ode dne nabytí účinnosti cenového rozhodnutí, kterým Úřad (tj. ERÚ) upravil podporu k odstranění nadměrné podpory podle § 32. (věta první) Žádost o stanovení individuálních podmínek podpory může podat rovněž výrobce, u kterého je souběh podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů s investiční podporou podle § 30 odst. 2 písm. c), a to do 2 měsíců ode dne zveřejnění výsledků sektorového šetření, pokud výsledkem sektorového šetření nebylo zjištění rizika nadměrné podpory (věta druhá, podtržení doplněno soudem).

[12] Dle § 34 odst. 2 zákona o podporovaných zdrojích energie může takový výrobce žádat o vydání rozhodnutí o

a) tom, že pro elektřinu vyrobenou ve výrobně elektřiny trvá do uplynutí životnosti výroby elektřiny právo na podporu ve výši stanovené Úřadem podle podmínek platných pro rok, ve kterém byla výrobní elektřina uvedena do provozu, nebo

b) stanovení nejvyššího množství elektřiny v MWh pro období po desátém kalendářním roce následujícím po roce, ve kterém byla výrobní elektřina uvedena do provozu (podtržení doplněno soudem).

[13] Dle § 34 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích energie platí, že *pokud výrobce v řízení prokáže, že při podpoře upravené Úřadem k odstranění rizika nadměrné podpory nedosáhne za dobu trvání práva na podporu vnitřního výnosového procenta investice do výroby ve výši podle § 30 odst. 1, nebo že výše podpory splňuje podmínky výše podpory malého rozsahu stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím oblast podpory de minimis. Inspekce rozhodne na základě žádosti podle odstavce 2 písm. a), že pro elektřinu vyrobenou ve výrobně elektřiny trvá do uplynutí životnosti výroby elektřiny právo na podporu ve výši stanovené Úřadem podle podmínek platných pro rok, ve kterém byla výrobní elektřina uvedena do provozu* (poznámka NSS: mezi větou první a druhou je zjevná chyba v psaní; místo tečky zde má být čárka či jiná spojka).

[14] Stěžovatel provozuje bioplynovou stanici. V době podání žádosti pobíral souběžně podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů s investiční podporou podle § 30 odst. 2 písm. c) zákona o podporovaných zdrojích energie. Naplňoval proto podmínku pro žádost podle § 34 odst. 1 věty druhé téhož zákona jakožto žadatel se souběhem podpor.

[15] Původní vládní návrh s žadatelem se souběhem podpor vůbec nepočítal. Tato možnost byla schválena až v návaznosti na pozměňovací návrhy (blíže viz sněmovní tisk 870, <https://www.psp.cz/sqw/text/historie.sqw?o=8&t=870>). Původní návrh totiž obsahoval možnost podat žádost pouze těm výrobcům, v jejichž sektoru byla zjištěna hrozící nadměrná podpora, a proto ERÚ pro tento sektor podporu plošně upravil („výrobce, který vyrábí elektřinu ve výrobně elektřiny náležející do sektoru, pro který Úřad upravil podporu“), na což plynule navazovala i první hypotéza § 34 odst. 5 („při podpoře upravené Úřadem k odstranění rizika nadměrné podpory [...]“); druhá hypotéza týkající se výše podpory *de minimis* je rovněž výsledkem pozměňovacích návrhů.

[16] Podle znění § 34 zákona o podporovaných zdrojích energie platného v době rozhodování žalovaného mohl žadatel se souběhem podpor dosáhnout vydání rozhodnutí podle písm. a), pokud splnil druhou z podmínek § 34 odst. 5 téhož zákona, tedy pobíral podporu *de minimis*. Kromě rozhodnutí podle § 34 odst. 2 písm. a) zákona

pokračování

o podporovaných zdrojích energie mohl tento žadatel taktéž žádat o vydání rozhodnutí podle § 34 odst. 2 písm. b) téhož zákona, pro které – jak ostatně uvedl sám stěžovatel – zákon nestanovil další podmínky, které by mu bránily takovou žádost podat. Nadto jestliže stěžovatel ve správním řízení dokazoval, že nedosáhne za dobu trvání práva na podporu vnitřního výnosového procenta investice do výroby ve výši podle § 30 odst. 1 (tedy dokládal, že splní pouze polovinu hypotézy (podmínky) v § 34 odst. 5, měl možnost se z toho důvodu domáhat vydání také rozhodnutí podle § 34a odst. 1.

[17] Žadatel se souběhem podpor má tedy více možností, jak dosáhnout vydání některého z rozhodnutí podle § 34 a § 34a. Není proto pravdou, jak uvádí stěžovatel, že je žadateli se souběhem podpor výkladem žalovaného prakticky znemožněno využít možnosti přiznané zákonodárcem a danou žádost podat. Je tomu právě naopak: většina alternativních žádostí žadateli se souběhem podpor nadále zůstává. Pouze jedna je pro něj ze své podstaty vyloučena. Jinými slovy skutečnost, že stěžovatel nemůže splnit jednu z podmínek § 34 odst. 5 zákona o podporovaných zdrojích energie nebrání tomu, aby využil možnosti podat stejnou žádost z jiných důvodů, nebo také jiné žádosti.

[18] Také ze systematického výkladu ustanovení § 34 zákona o podporovaných zdrojích energie plyne, že § 34 odst. 5 obsahuje podmínky rozhodnutí o žádosti podle písm. a) a naopak nestanoví žádnou výjimkou pro žádosti podané žadatelem se souběhem podpor.

[19] Zákonodárce vložil ustanovení, umožňující žádat o stanovení individuálních podmínek také výrobci, u něhož nebylo šetřením zjištěno riziko nadměrné podpory, do § 34 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie. Není žádný zřejmý důvod pro to, aby se § 34 odst. 5 zákona na žadatele se souběhem podpor neaplikoval. Pokud by chtěl zákonodárce pro tyto žadatele vytvořit zvláštní řízení se svébytnými kritérii, učinil by to nikoliv jen rozšířením subjektů majících možnost podat žádost v § 34 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie.

[20] Důvodová zpráva k zákonu o podporovaných zdrojích energie bere v úvahu pouze *původní znění* zákona a pozměňovací návrh, kterým byl do ustanovení § 34 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie vložen žadatel se souběhem podpor. Tato změna – s ohledem na to, že byla do zákona vložena jako poslanecký pozměňovací návrh – není nijak odůvodněna. Kdyby přitom záměrem zákonodárce bylo zvolit odlišný režim řízení o žádosti podle písm. a) pro žadatele s upravenou podporou a žadatele se souběhem podpor, odlišil by tyto dva žadatele také v dalších ustanoveních upravujících řízení o žádosti.

[21] Liché jsou proto opakované argumenty stěžovatele ohledně jasného úmyslu zákonodárce v této konkrétní otázce. Ostatně sám stěžovatel na žádný konkrétní dokument, který by jeho vnímání vůle zákonodárce osvědčil, ve své kasační stížnosti neodkazuje. Bez vyjádření konkrétní vůle zákonodárce však nelze usuzovat něco jiného, než co plyne ze samotného textu tohoto ustanovení a jeho systematiky, tedy že § 34 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie upravuje subjekty mající možnost zažádat o stanovení individuálních podmínek podpory a § 34 odst. 5 téhož zákona stanoví kritéria, za jejichž splnění lze takové žádosti vyhovět.

[22] Skutečností tak zůstává, že v důsledku specifického průběhu zákonodárného procesu je jeho výstupem znění zákona, které má pravda značné rezervy jak s ohledem na svoji

vnitřní koherenci, tak prostou gramatiku a syntax. Za podobné situace však není úlohou správních soudů začít opravovat, či spíše přepisovat, znění zákona podle subjektivních představ případných žadatelů o podporu. Rozhodnout, ideálně racionálně, o podmínkách přerozdělování veřejných prostředků přísluší zákonodárci.

[23] Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že žalovaný postupoval správně, jestliže žádost stěžovatele o stanovení individuálních podmínek podpory zamítl. Žadatel se souběhem podpor se nemůže domáhat vydání rozhodnutí podle § 34 odst. 2 písm. a) zákona o podporovaných zdrojích energie, pokud nesplní druhou podmínku § 34 odst. 5 téhož zákona (tedy že pobírá podporu de minimis). To nezbavuje žadatele se souběhem podpor možnosti postupovat podle § 34 odst. 1 věty druhé také proto, že může na základě ní podat žádost o vydání některého z dalších rozhodnutí, které mu ustanovení § 34 a 34a zákona o podporovaných zdrojích energie nabízejí.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Napadený rozsudek krajského soudu je zákonný a Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. NSS mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2024

Michal Bobek
předseda senátu